

UŽIMTUMO TARNYBOS PROCEDŪROS ĮDARBINANT ASMENIS IŠ TREČIŲJŲ ŠALIŲ

Honorata Masalskienė
Užimtumo tarnybos Darbo rinkos ir užimtumo rėmimo politikos
įgyvendinimo departamento Metodologijos ir stebėsenos skyriaus vyr.
specialistė



Užsieniečių įdarbinimo procedūros

Darbdavys, esant užsieniečio darbo poreikiui Lietuvos Respublikos darbo rinkoje, ketinantis įdarbinti užsienietį pagal darbo sutartį, gali kreiptis į Užimtumo tarnybos administracijos padalinį, kuriame įregistravo laisvą darbo vietą pagal darbo vietos adresą.

Laisvos darbo vietos reikalavimas netaikomas užsieniečiui, kuris atvyksta kaip stažuotojas ar praktikantas, pagal jaunimo mainų programas, arba yra laikinai atsiųstas į Lietuvos Respubliką.





Užsieniečių įdarbinimo procedūros

Leidimą dirbti užsienietis gali gauti, jeigu Užimtumo tarnybos valdomoje informacinėje sistemoje nėra registruota darbo ieškančio Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos valstybės narės ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečio ar jo šeimos nario, taip pat užsieniečio, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įgijusio ilgalaikio gyventojų statusą ir ketinančio dirbti pagal darbo sutartį Lietuvos Respublikoje.





Užsieniečių įdarbinimo procedūros

Užsienietis, kuris nėra atleistas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti ir ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, privalo įsigyti:

- a) leidimą dirbti;
- b) leidimą dirbti sezoninį darbą;
- b) leidimą laikinai gyventi ir dirbti (Vienas leidimas) (pagal Direktyvą 2011/98/ES);
- c) leidimą laikinai gyventi, ketinant dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą (ES mėlynoji kortelė) (pagal Direktyvą 2009/50/EB).

Naujovė nuo 2019-09-01:

Darbdavys informaciją apie įdarbintą užsienietį Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Užimtumo tarnybai teikia per Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinę sistemą (EDAS).





Leidimas dirbti

Leidimą dirbti užsienietis privalo įsigyti **iki atvykimo** į Lietuvos Respubliką, jeigu:

- atvyksta dirbti kaip stažuotojas ar praktikantas;
- nėra atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti;
- yra užsienio įmonės atsiunčiamas laikinai dirbti į Lietuvos Respublikoje įregistruotą įmonę pagal tarp šių įmonių sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo kaip specialistas pagal turimą profesinę kvalifikaciją.

Leidimą dirbti užsienietis privalo įsigyti **iki darbo pradžios**, jei jis neatvyksta į Lietuvos Respubliką, bet ketina dirbti pagal nuotolinio darbo sutartį, sudarytą su įmone, vykdančia veiklą Lietuvos Respublikoje.





Leidimas dirbti

Užsienietis, ketinantis įgyvendinti teisę dirbti, dėl leidimo dirbti gavimo gali kreiptis būdamas Lietuvos Respublikoje, jei:

- tai nustatyta Lietuvos Respublikos tarptautiniame susitarime dėl jaunimo mainų;
- jis yra ar buvo prekybos žmonėmis arba nelegalaus darbo auka ir bendradarbiauja su ikiteisminio tyrimo įstaiga arba teismu, ir turi leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, išduotą pagal Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 12 punktą.;
- jis yra užsienietis, kuriam taikomas bevizis režimas, bet jo buvimas be vizos Lietuvos Respublikoje ir kitose Šengeno valstybėse negali trukti ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų;
- jis yra užsienietis, turintis Šengeno vizą, bet jo buvimas Lietuvos Respublikoje ir kitose Šengeno valstybėse negali trukti ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų;
- jis yra užsienietis, kuris nėra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, bet turi vienos iš Europos Sąjungos valstybių narių išduotą Europos Sąjungos leidimo gyventi kortelę, kurio buvimas Lietuvos Respublikoje be vizos gali trukti ne ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų laikotarpį;
- jis yra užsienietis, kuris turi kitos Šengeno valstybės išduotą leidimą gyventi ar nacionalinę vizą, leidimo gyventi ar nacionalinės vizos galiojimo metu turi teisę būti Lietuvos Respubliką be vizos, bet jo buvimas Lietuvos Respublikoje ir kitose Šengeno valstybėse negali trukti ilgiau negu 90 dienų per 180 dienų laikotarpį.





Leidimas dirbti

Leidimas dirbti užsieniečiui gali būti išduodamas, jeigu:

- Lietuvos Respublikoje nėra specialisto, atitinkančio darbdavio keliamus kvalifikacinius reikalavimus;
- pateikiamas darbdavio įsipareigojimas įdarbinti užsienietį pagal darbo sutartį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui;
- pateikiama darbdavio informacija apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai ir ne mažesnę negu vienerių metų darbo patirtį pagal turimą kvalifikaciją per pastaruosius penkerius metus, o jeigu darbdavys yra įtrauktas į patvirtintų įmonių sąrašą, pateikiama darbdavio informacija apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai arba ne mažesnę negu vienerių metų darbo patirtį pagal darbdavio nurodytą profesiją per pastaruosius penkerius metus.





Užsieniečių įdarbinimo procedūros

Svarbu žinoti:

Užsieniečio darbo užmokestis negali būti mažesnis už tokį patį darbą pas tą patį darbdavį dirbančio Lietuvos Respublikos gyventojų, o jeigu tokio darbuotojo nėra, užsieniečio darbo užmokestis negali būti mažesnis už Lietuvos statistikos departamento paskutinį paskelbtą kalendorinių metų vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) pagal atitinkamą ekonominės veiklos rūšį.





Leidimas dirbti

Leidimą dirbti užsieniečiui **atsisakoma išduoti**, jeigu:

- užsieniečio įdarbinimas neatitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikių;
- užsienietis neatitinka leidimo dirbti išdavimo sąlygų, nustatytų Įstatymo 57 straipsnio 3 dalyje ar 62¹ straipsnio 1 dalyje;
- užsieniečio darbo užmokestis neatitinka Įstatymo 62 straipsnio 3 dalyje nurodyto dydžio;
- darbdavys yra baustas už leidimą dirbti nelegalų darbą ar už leidimą dirbti nelegaliai trečiųjų šalių piliečiams ir nuo dienos, kurią skirta nuobauda baigta vykdyti, praėjo mažiau kaip vieni metai arba per pastaruosius 5 metus yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl Lietuvos Respublikoje nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbo;
- darbdavys yra likviduojamas, bankrutuojantis arba nevykdo ekonominės veiklos;
- darbdavys turi didesnę negu vieno bazinės socialinės išmokos dydžio mokestinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija, ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas išdėstytas dalimis ar atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas);
- pateikti dokumentai yra suklastoti arba juose yra tikrovės neatitinkančių duomenų;
- pateikti ne visi reikalingi dokumentai.





Leidimas dirbti

Leidimas dirbti užsieniečiui **panaikinamas**, jeigu:

- leidimą dirbti užsienietis gavo apgaulės būdu;
- darbo sutartis nutraukta;
- panaikinamas užsieniečio leidimas laikinai gyventi;
- nustatoma, kad užsienietis neatitinka leidimo dirbti išdavimo sąlygų, nustatytų šio Įstatymo 57 straipsnio 3 dalyje ar 62¹ straipsnio 1 dalyje;
- darbdaviui taikytos sankcijos dėl nelegalaus darbo;
- darbdavys (juridinis asmuo) yra likviduojamas ar buvo likviduotas arba darbdavys nevykdo jokios ekonominės veiklos;
- panaikinama užsieniečio viza, kuri buvo išduota leidimo dirbti pagrindu.





Leidimas dirbti sezoninį darbą dirbančiam užsieniečiui

- Užsieniečiui, kuris ketina dirbti Lietuvos Respublikoje sezoninį darbą, leidimas dirbti gali būti išduodamas, jeigu:
- Lietuvos Respublikoje nėra tinkamo darbuotojo dirbti sezoninį darbą. Sąvoka „tinkamas darbuotojas“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme;
- užsieniečio pagrindinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje;
- užsienietis ketina dirbti pagal darbo sutartį, kuri gali būti sudaryta tik tiesiogiai su darbdaviu (Lietuvos Respublikoje įsteigtu juridiniu asmeniu arba fiziniu asmeniu, kuris yra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas);
- užsienietis Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise turi tinkamą gyvenamąją patalpą, kurios gyvenamasis plotas, tenkantis kiekvienam pilnamečiam asmeniui, deklaravusiam joje gyvenamąją vietą, būtų ne mažesnis kaip 7 kvadratiniai metrai, ar tokia patalpa naudojasi nuomos ar panaudos pagrindais (jei atitinkama sutartis sudaryta ne trumpesniam kaip leidimo dirbti galiojimo laikotarpiui ir yra įregistruota Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre);
- sezoninis darbas yra įtrauktas į Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintą sezoninių darbų sąrašą.





Sezoninių darbų sąrašas:

- Vienmečių augalų auginimas (01.1*).
- Daugiamečių augalų auginimas (01.2).
- Kitų daugiamečių augalų auginimas (01.29).
- Augalų dauginimas (01.3).
- Gyvulininkystė (01.4).
- Pieninių galvijų auginimas (01.41).
- Mišrusis žemės ūkis (01.5).
- Žemės ūkiui būdingų paslaugų ir derliaus apdorojimo veikla (01.6).
- Ūkio gyvulių šėrimas ir priežiūra (01.62).
- Miško medžių auginimas ir kita miškininkystės veikla (02.10).
- Medienos ruoša (02.2).
- Laukinių nemedieninių produktų rinkimas (02.30).
- Durpių gavyba (08.92).
- Maisto produktų gamyba (10).
- Kelių ir automagistralių tiesimas (42.11).
- Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla (I).
- Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba (59.11).
- Pagamintų kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų meninis apipavidalinimas (59.12).





Sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams

Dėl sprendimo gali kreiptis užsienietis, kuris:

- ketina atvykti iš ne Europos Sąjungos valstybių narių;
- turi leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos išduotą daugkartinę nacionalinę vizą, dirba pagal darbo sutartį ir ketina toliau dirbti Lietuvos Respublikoje;
- yra užsienietis, kurio profesija buvo įtraukta į Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis, ir turi Lietuvos Respublikos išduotą daugkartinę nacionalinę vizą, dirba pagal darbo sutartį ir ketina toliau dirbti Lietuvos Respublikoje pagal profesiją, kuri neįtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis;
- turi leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje kaip dirbantis aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4¹ punktą ir šio užsieniečio leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje galiojimo laikotarpiu jam mokamas darbo užmokestis taps mažesnis negu 1,5 Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto ketvirčio šalies ūkio (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio, jeigu jo profesija nėra įtraukta į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintą Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija ir kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą;;





Sprendimas dėl užsieniečio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams

- turi leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, išduotą pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4 punktą, ir ketina toliau dirbti Lietuvos Respublikoje arba pageidauja pakeisti darbdavį ar darbo funkciją pas tą patį darbdavį;
- turi leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, išduotą kitu nei Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu pagrindu, ir ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 44 straipsnio 1 dalies 3 punkto sąlygas;
- turi Lietuvos Respublikos išduotą daugkartinę nacionalinę vizą kaip atsiųstas laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką arba leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos išduotą daugkartinę nacionalinę vizą kaip atsiųstas laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką, kai jo nuolatinė darbo vieta yra užsienyje, ir ketina dirbti Lietuvos Respublikoje;





Užsieniečių įdarbinimo procedūros

Svarbu žinoti:

Užsienietis gali dirbti tik pas tą darbdavį, kuris įsipareigojo jį įdarbinti, išskyrus atvejus, kai su užsieniečiu buvo sudaryta darbo keliems darbdaviams sutartis.





Sprendimas dėl užsieniečio aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujančio darbo atitikties darbo rinkos poreikiams

Sprendimas priimamas, jeigu:

- užsieniečio aukšta profesinė kvalifikacija sutampa su Užimtumo tarnyboje darbdavio užregistruotai laisvai darbo vietai užimti reikalinga aukšta profesine kvalifikacija;
- darbdavio užregistruota laisva darbo, už kurį mokamas mėnesinis **darbo užmokestis yra ne mažesnis negu 1,5** Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto ketvirčio šalies ūkio BDU dydžio, vieta Užimtumo tarnybos administracijos padalinio veiklos teritorijoje buvo neužimta ne mažiau kaip 5 darbo dienas nuo jos registracijos dienos;
- darbdavio užregistruota laisva darbo vieta, už kurį mokamas mėnesinis darbo užmokestis yra ne mažesnis negu 1,5 Lietuvos statistikos departamento paskutinio paskelbto ketvirčio šalies ūkio BDU dydžio, Užimtumo tarnybos administracijos padalinio veiklos teritorijoje buvo neužimta ne mažiau kaip 5 darbo dienas nuo jos registracijos dienos;
- Užimtumo tarnybos valdomoje informacinėje sistemoje nėra registruota ieškančių darbo asmenų, atitinkančių keliamus aukštos profesinės kvalifikacijos reikalavimus ir galinčių užimti Aprašo 7.2 papunktyje nurodytą laisvą darbo vietą.





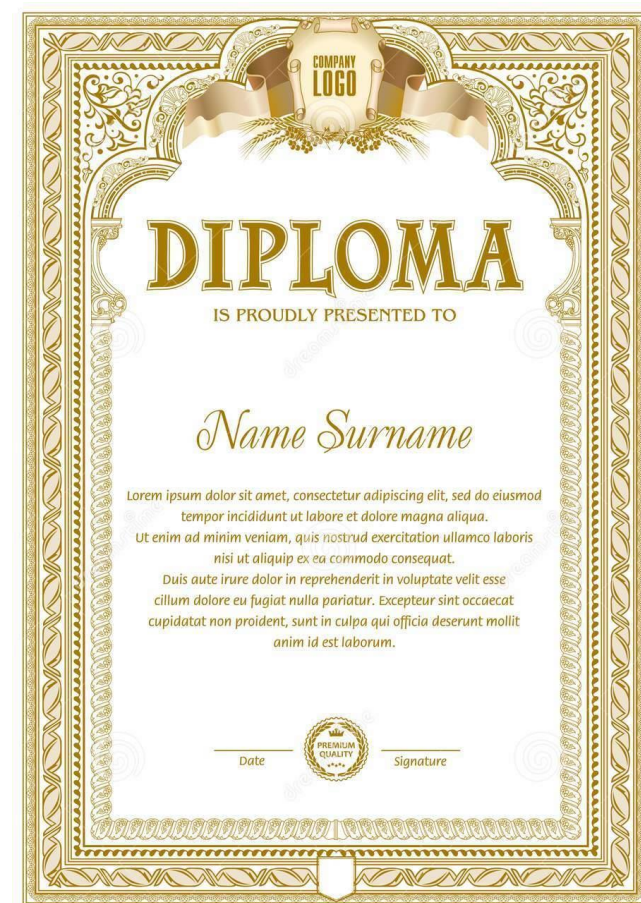
Teisės aktų pakeitimai nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.

Svarbu žinoti:

Nereikalaujama:

1. užsieniečio kvalifikacijos pažymėjimo;
2. pažymos apie darbo patirtį.

Pateikiama darbdavio informacija apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai ir ne mažesnę negu vienerių metų darbo patirtį pagal turimą kvalifikaciją per pastaruosius penkerius metus, o jeigu darbdavys yra įtrauktas į patvirtintų įmonių sąrašą, pateikiama darbdavio informacija apie užsieniečio turimą kvalifikaciją ir jos atitiktį darbo vietai arba ne mažesnę negu vienerių metų darbo patirtį pagal darbdavio nurodytą profesiją per pastaruosius penkerius metus. Šiame punkte nurodytos sąlygos dėl užsieniečio kvalifikacijos ir darbo patirties netaikomos užsieniečiui, kuris atvyksta dirbti kaip stažuotojas ar praktikantas.





Teisės aktų pakeitimai nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.

- Užsienietis, kuris pageidauja pakeisti darbdavį arba darbo funkciją pas tą patį darbdavį, turi pateikti Migracijos departamentui prašymą leisti pakeisti darbdavį ar darbo funkciją.
- Darbo keliems darbdaviams sutartis pagal Darbo kodekso reikalavimus gali būti sudaryta tik su užsieniečiu, turinčiu leidimą gyventi.
- Užsienietis negali dirbti pagal laikinojo darbo sutartį taip, kaip ji apibrėžiama Darbo kodekse.



Užsieniečių įdarbinimo procedūra:

Užsienietis atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti, jeigu (Įstatymo 58 str. ištrauka):

1. atvyksta į Lietuvos Respubliką dirbti ir yra užsienietis, kurio profesija yra įtraukta į Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis;
2. jis yra Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos pilietis, kuris atvyksta į Lietuvos Respubliką dirbti (įskaitant nurodytoje valstybėje įsteigtos įmonės atsiunčiamą laikinai dirbti į įmonę Lietuvos Respublikoje pagal tarp šių įmonių sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo) ar užsiimti kita teisėta veikla.

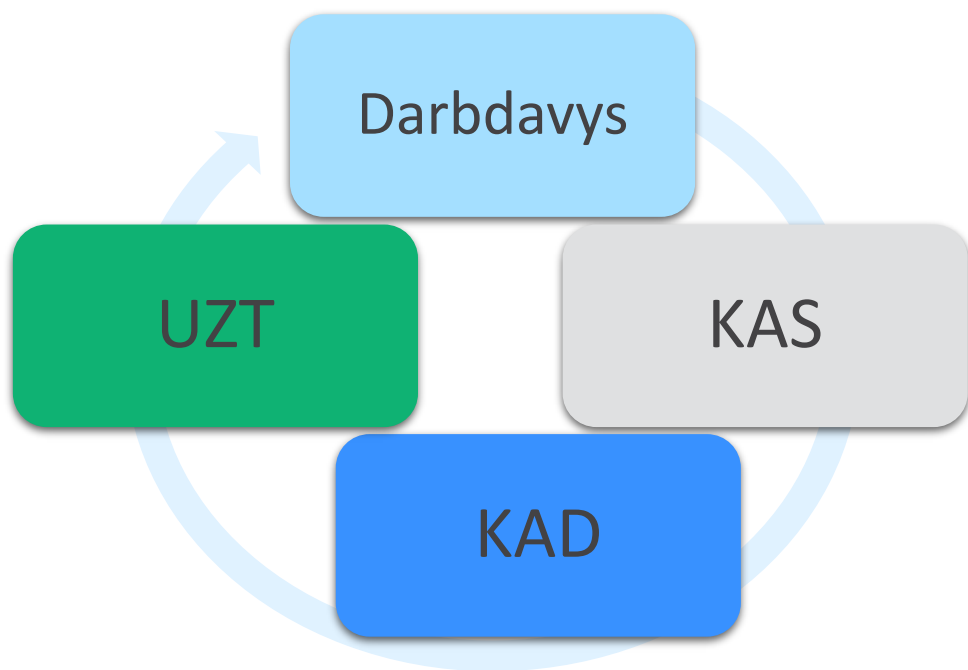


Terminai

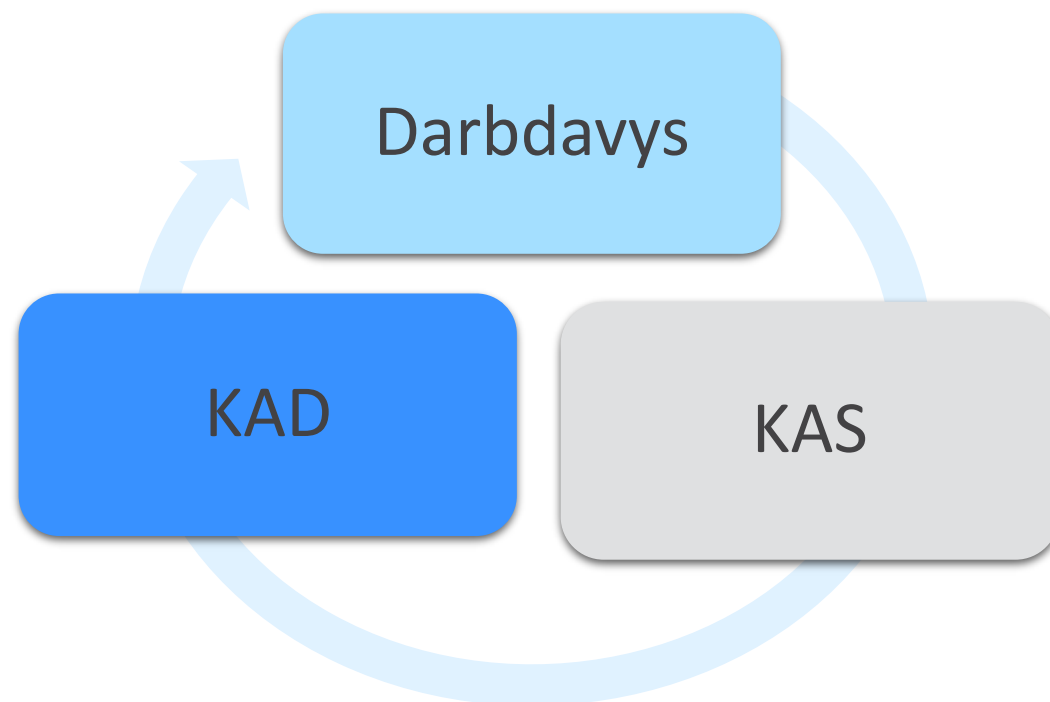
1. Laisva darbo vieta skelbiama ne trumpiau kaip 5 darbo dienas (šis terminas netaikomas sezoniniams ir komandiruotiems darbuotojams);
2. Dokumentai dėl leidimo dirbti išdavimo/ sprendimo priėmimo nagrinėjami ne ilgiau kaip 7 darbo dienas nuo jų gavimo dienos;
3. Dokumentai dėl leidimo dirbti pratęsimo nagrinėjami ne ilgiau kaip 6 darbo dienas nuo jų gavimo dienos.
4. Dokumentai dėl leidimo dirbti dublikato išdavimo nagrinėjami ne ilgiau kaip 3 darbo dienas nuo jų gavimo dienos.



Iki 2019 m. birželio 15 d.

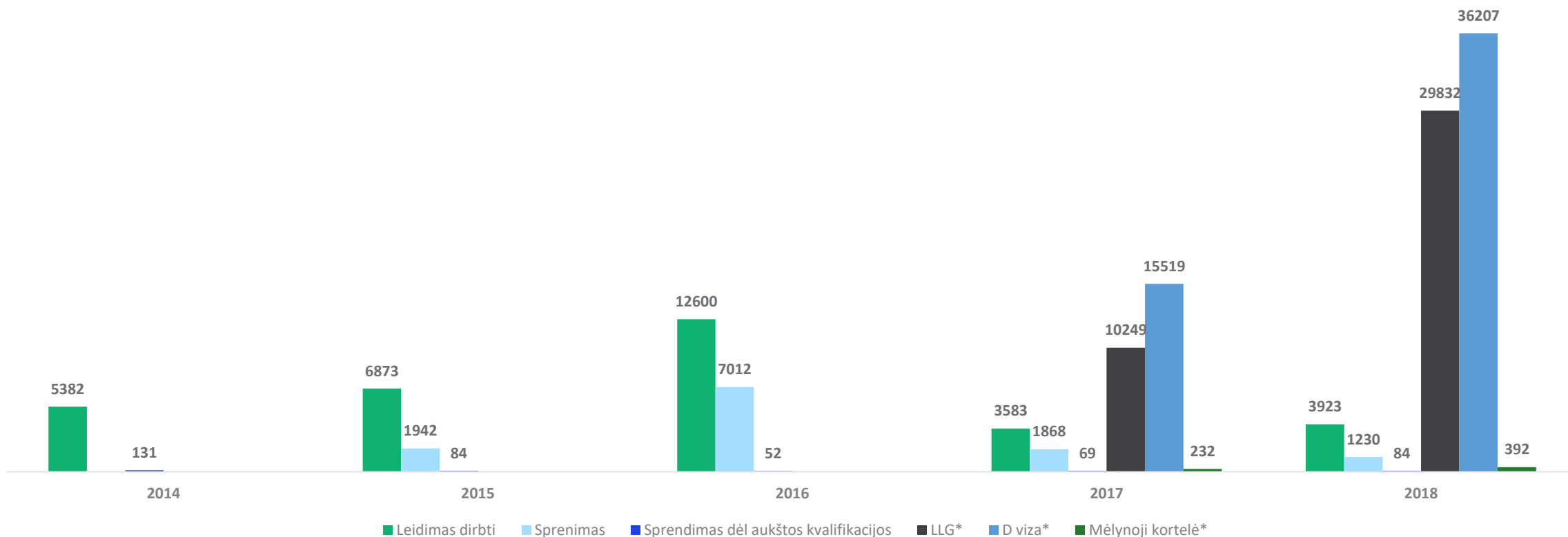


Nuo 2019 m. birželio 15 d.





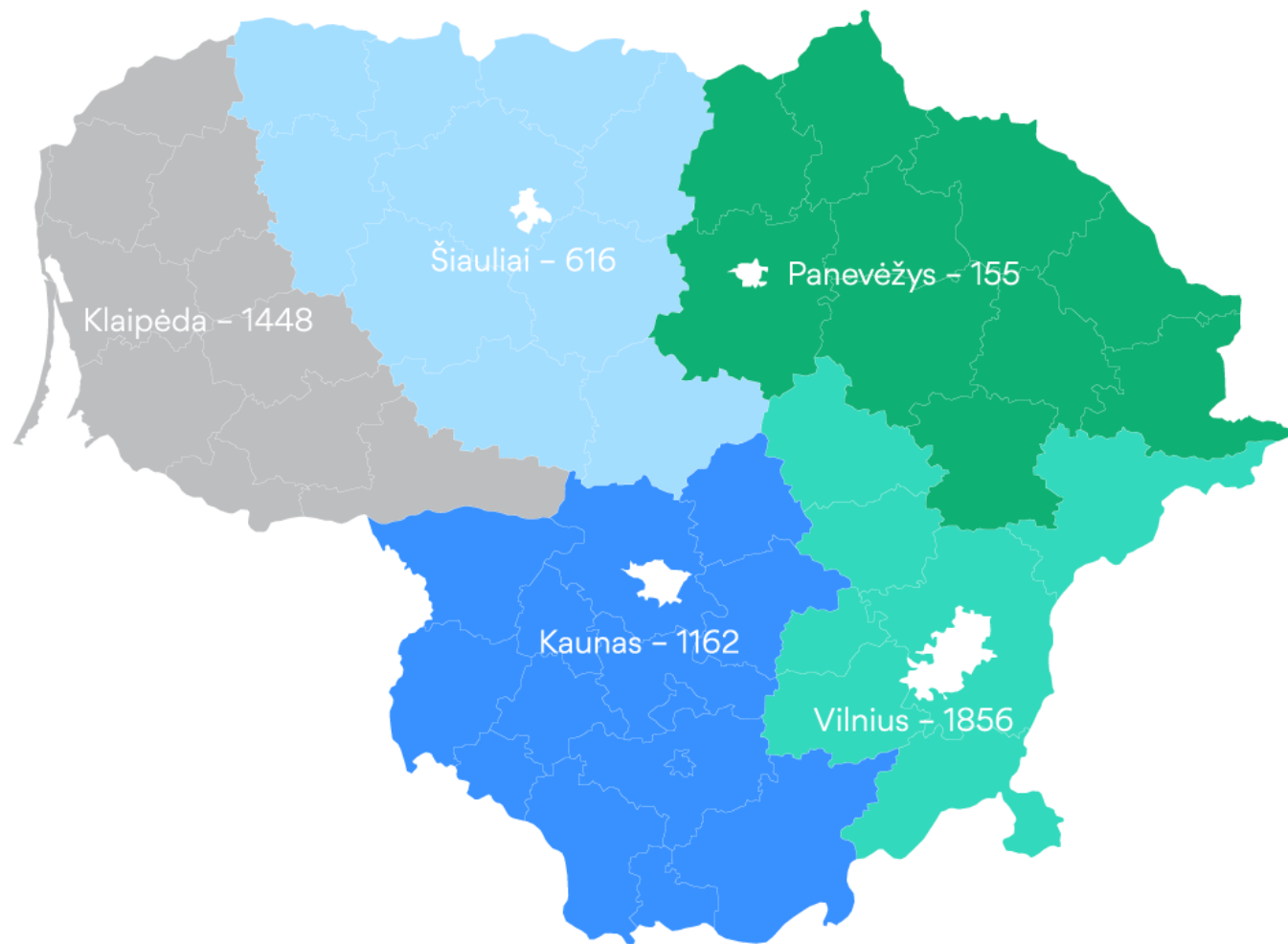
2018 metais į Lietuvos Respubliką pateko 52,1 tūkst. užsieniečių, iš jų tik 10 proc. su Užimtumo tarnybos išduotais dokumentais.



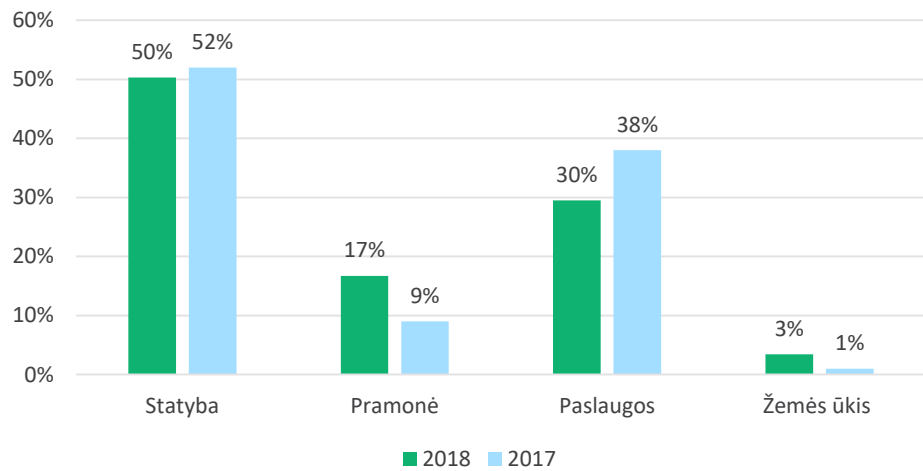


Užsieniečių iš trečiųjų šalių įdarbinimas

Pagal Klientų aptarnavimo departamentus



Pagal sektorius





Dažniausiai į Lietuvą dirbti atvyksta - virėjai, statybininkai, staliai, tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonių vairuotojai

Užsieniečiai dažniausiai atvyksta iš:

Ukrainos (70 proc.)

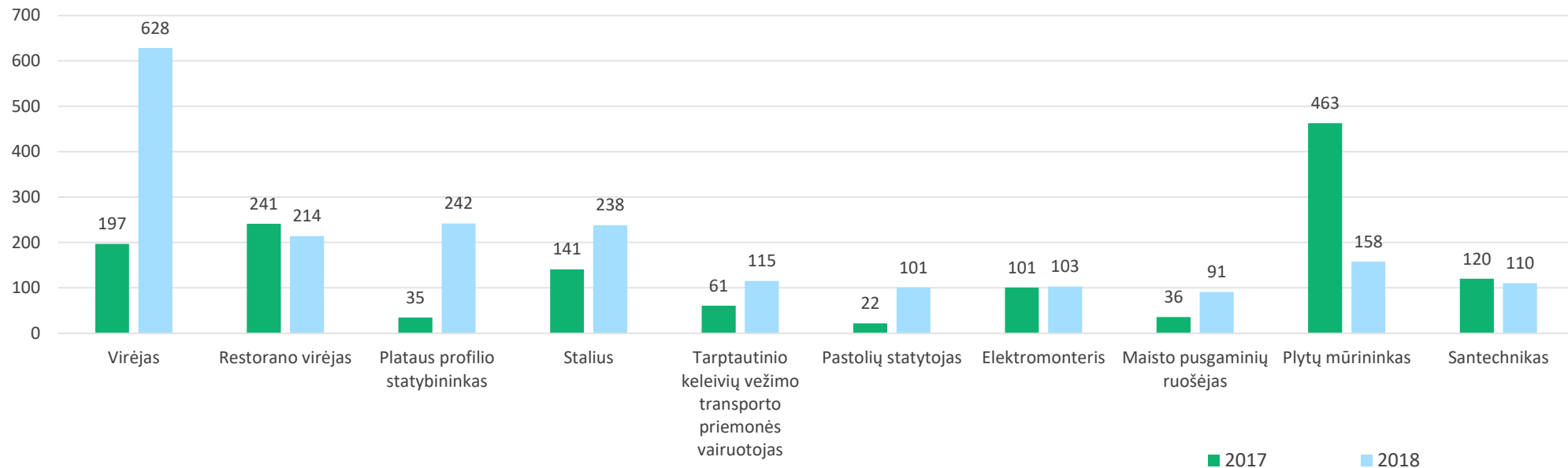
Baltarusijos (14 proc.)

Kinijos (4 proc.)

Rusijos Federacijos (3 proc.)

Moldovos Respublikos (1 proc.)

Gruzijos (1 proc.)

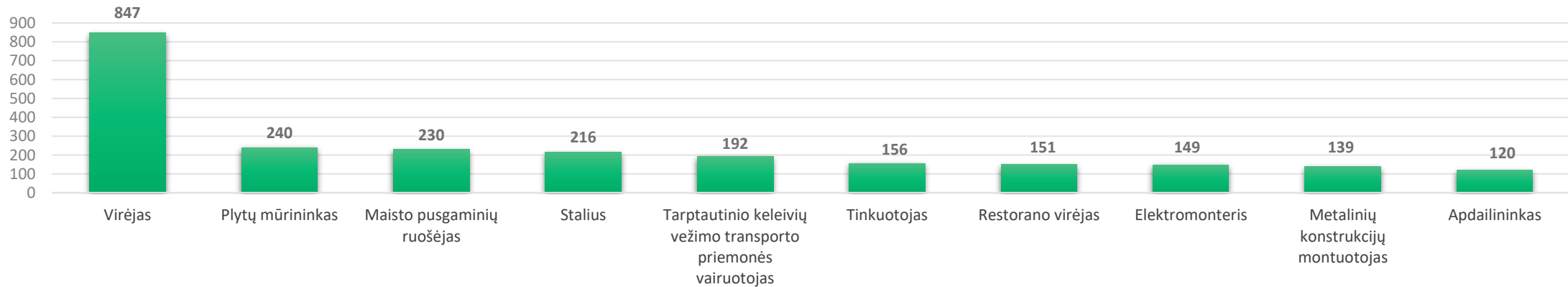




Užsieniečių įdarbinimas

- Per 2019 m. sausio – rugsėjo mėn. Užimtumo tarnyba išdavė 6850 leidimų atvykti bei dirbti Lietuvos Respublikoje užsieniečiams.
- Užsieniečiai dažniausiai atvyksta iš: Ukrainos (61 proc.), Baltarusijos (20 proc.), Rusijos Federacijos (3 proc.), Uzbekistano (3 proc.) bei Kinijos (2 proc.)

Dažniausiai į Lietuvą atvyksta:





Užsieniečių įdarbinimas

- Per 2019 m. sausio – rugsėjo mėn. Užimtumo tarnyba išdavė 611 leidimų dirbti sezoninį darbą užsieniečiams.
- Sezoniniai darbuotojai atvyksta iš: Ukrainos, Baltarusijos, Moldovos Respublikos, Uzbekistano, Gruzijos.

Eil. Nr.	Sezoninio darbo rūšis	Skaičius
1	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla (I)	232
2	Maisto produktų gamyba (10)	211
3	Žemės ūkiui būdingų paslaugų ir derliaus apdorojimo veikla (01.6)	67
4	Vienmečių augalų auginimas (01.1)	21
5	Daugiamečių augalų auginimas (01.2)	19
6	Durpių gavyba (08.92)	18
7	Kelių ir automagistralių tiesimas (42.11)	16
8	Gyvulininkystė (01.4)	10
9	Miško medžių auginimas ir kita miškininkystės veikla (02.10)	5
10	Miškų želdinimo darbai	5
11	Mišrusis žemės ūkis (01.5)	2
12	Ūkio gyvulių šėrimas ir priežiūra (01.62)	2
13	Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba (59.11)	1
14	Laukinių nemedieninių produktų rinkimas (02.30)	1
15	Pieninių galvijų auginimas (01.41)	1
	Iš viso:	611

Diskusija